

שם הפעילות: בחירות - עניין של דמוקרטיה בחירה ואחריות אישית הכותב/ת: צוות "שבילים"

ערכים ומטרות הפעילות

אז מה עושים עם הנוער? חינוך פוליטי בשנות ה-2000? הייתכן? לא יצלבו אותנו ההורים? האם יש עידוד וגיבוי מצד הנהלת החינוך שנעסוק בבחירות בשכבת הנעורים? הנוער חשוף מאוד לכל המתרחש סביב מערכת הבחירות אך ברמה של כותרות מאוד רדודות. למרות שכל המידע מאוד זמין, הם יודעים מעט וממעטים להעמיק במידע. לרוב הם פשוט יעשו "קופי פייסט" לדעות שהם שומעים בבית. כאן נכנס התפקיד של החינוך החברתי-קהילתי במלא חשיבות!!

1. החניכים יחשפו לשאלות בחירה ולקחת אחריות בחייהם

קהל יעד

חברת הנעורים

משך הפעילות

כשעה

רשימת ציוד ועזרים

אין.

מערך הפעילות

חלק א' - מהו ערך?

שואלים את הקבוצה מהו ערך לדעתם? האם כל מסר הוא ערך?

ערכים הם אמות מידה אידיאליים המבוססים על השקפות עולם ביחס לשאלות של צדק, מוסר, אמת, אסתטיקה וסוגיות נוספות. הערכים קובעים מה נכון וראוי בחברה מסוימת. (ויקיפדיה)

אידיאל בתחום האמונה, בתחום המוסר או בתחום ההתנהגות אשר מנחה את התנהגותו של האדם במהלך חייו. לכל אדם ישנו סולם ערכים ועל מנת ליישם את סולם הערכים שלו הוא בוחר לפעול לאור ערכים שחשובים בעיניו יותר על חשבון ערכים אשר חשובים בעיניו פחות. (אתר אורט)

ערך הדמוקרטיה וערך הבחירה

בחירה - תמיד יש לנו את האפשרות לבחור איך להתנהג ומי להיות, בכל מערכת של נסיבות

דמוקרטיה - המושג דמוקרטיה מוכר לנו מחיי היומיום ואנו משתמשים בו כדי לציין את המשטר המדיני במדינת ישראל ובמדינות אחרות, מקורה של הדמוקרטיה הוא באתונה לפני כ-2500, ומאז הדמוקרטיה התפתחה.

עקרונות הדמוקרטיה המודרנית:

- ❖ האדם במרכז - האדם כבעל זכויות טבעיות שונות - הזכות לחיים, הזכות לרכוש, בזכות לכבוד והזכות לחירות.
- ❖ העם הוא מקור הסמכות - כאשר האדם במרכז, יש ביכולתו לקחת חלק בקבלת החלטות בהכרעות אישיות וציבוריות
- ❖ חירות הפרט - זכותו של האדם למימוש עצמי ואת זכותו לנהל את חייו ברצונו - כל עוד אינו פוגע בזולת
- ❖ הכרעת הרוב וזכויות למיעוט - בחברה מגוונת אין תשובות חד משמעיות ומוחלטות, קבלת החלטות יתקיימו על בסיס ויכוח ושכנוע תוך קיום כללי משחק מוסכמים מראש.
- ❖ חירות ושוויון - כל בני האדם נולדו שווים - ולכן לכל אדם הזכות לחירות והזכות לשוויון
- ❖ עקרון החירות - מימוש עצמי של היחיד
- ❖ עקרון השוויון - יחס שווה לכולם.
- ❖ סובלנות - הנכונות לאפשר ביטוי גם לרעיונות ולאינטרסים שיש התנגדות כלפיהם. אם מגבילים את זכותו של האדם לבטא את רעיונות - פוגעים בחופש הביטוי, השוויון וההכרה בערך האדם וכבודו

חלק ב'

הרוח נושבת שלב 1: יושבים במעגל, כיסא אחד פחות. הנער שאין לו כיסא צריך לומר משפט אשר מאפיין אותו בהתנהגות או במהות. המשפט תמיד מתחיל ב: "הרוח לכיוון אלה ש..." ותוספת המשפט נאמרת בהתאם לרצונו של החניך. רצוי לתת דוגמא שיש בה מהות ועיקר, כדי שהנוער ימשוך לכיוון זה. לדוגמא: הנער העומד אומר: "הרוח נושבת לכיוון אלו ששותפים לחוג כדורסל" (זה אומר שהוא משתתף בחוג כדורסל). כל אלו שבחוג כדורסל קמים מכיסאותיהם, וצריכים לתפוס כיסא אחר. מי שעמד תופס גם הוא מקום, ובאופן זה, נער אחר, שלא הצליח לתפוס כיסא, אומר את המשפט הבא....

הרוח נושבת שלב 2: המדריך אומר משפטים הקשורים לנערים ולערך הבחירה והאחריות האישית שלהם. והנערים צריכים לתפוס מקום כמו בשלב הראשון....

משפטים של המדריך:

- כל מי ששותף בימים אלו לצוות המוביל פעילות מסוימת במועדון הנוער
- כל מי שחושב שבחירות זה רק למבוגרים
- כל מי שחושב שבמועדון הנוער יש שוויון זכויות לנערים
- כל מי שמתעורר בעצמו לבד בבוקר
- כל מי שחושב שלא חייבים תורנות מועדון במועדון
- כל מי שיזם קידומו של דבר במועדון הנוער בחודש האחרון.

הנחיה: בתום כל מעבר בעקבות משפט, לעצור ולשאול נערים שזזו בעקבות המשפט למה כך נוהג... ומדריך שלא זז ממקומו למה באופן זה נוהג...

חלק ג'

דיון במליאה:

- הדמוקרטיה, האם זה בא לידי ביטוי בחברת הנעורים?
- איפה ומתי יש דמוקרטיה? איפה לא?
- האם כחניכים הייתם רוצים שתינתן לכם יותר בחירה? איפה?

תובנות ודגשים חינוכיים

1. כן לחינוך פוליטי. לא ל"שטיפת מוח" עבור מפלגה כזו אחרת. אז מה זה אומר? זה אומר לא לחשוש לחשוף את הנוער לנושא, למצעי המפלגות, לבירור ערכי פנימי של עצמם והיכן הוא פוגש את המפלגה שהם מאמינים בה, עידוד לחשיבה ביקורתית לצד כבוד לדעותיו של האחר. המון הזדמנויות! אל תפספסו אותן!!!
2. עיסוק בעולמות תוכן הנוגעים בדמוקרטיה כערך וכצורת שלטון ובערכים נוספים.
3. חיבור לאקטואליה, לסקרים ולידיעות הנוגעות למשטרה, לפוליטיקאים וכו'. לא לחשוש. להביע עמדה, אפילו קצת להתגרות בהם. להוציא אותם מהמסך, מהאדישות ולעודד חשיבה וגיבוש עמדה משל עצמם.
4. השתתפות של מקסימום חניכים – מרכיב חשוב להצלחה: ניתן לקיים פעולות להגברת הנוכחות של החניכים בפעילות. זה זורש אנרגיה אבל שכרם יהיה בצדכם... אם יש יכולת השפעה – לבקש מהענפים בקיבוץ בהם עובדים הנערים שיעשו כל מאמץ להפחית העסקה בשבוע הספציפי של הפעילות. מומלץ גם לנסות ולתאם עם ביה"ס שיקיים מינימום של בחינות בשבוע הזה ומההורים והחניכים – לבקש שלא ייסעו לחוגים או שיפחיתו למינימום כך שלא יהיו גורמים מסיחים וניתן יהיה למקד את כולם בפעילות. אחרי שיצרנו תשתית ראויה – אפשר להתחיל לעבוד...